

Timo Montonen

Sadie Q

Sadie Q

Timo Montonen

Sadie Q

Romaani

©copyright 2011 Timo Montonen

Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi
Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-952-498-614-4

I KIRJOITA TAI ITKET JA KIRJOITAT

”Oppaiden käytön ongelma on siinä, että harjoitustehtävien arviointi ja tekemisen merkityksen pohtiminen on yksin aika hankalaa.”

Miisa Jääskeläinen: Sana kerrallaan. Johdatus luovaan kirjoittamiseen, s. 182 (2002)

1 Kirjoittaisitko

Kuului suhahdus, näkyi räpsähdys, tuntui leyhähdys, ja äkkiä kirja oli päällimmäisenä halpojen kirjojen korissa. Tämä tapahtui Sofiankadulla kaksi vuotta sitten, toukokuun alussa, tuulisena maanantai-iltapäivänä, kun olin lähtenyt töistä aikaisin. Ensin mielessäni kävi, että kirja oli heitetty ikkunasta pääni yläpuolelta, mutta pidin ajatusta niin outona, että päättelin tuulen viskanneen sen viereisestä telineestä. Otin kirjan varovasti käteeni aivan kuin peläten, että se saattaisi karata, jatkaa matkaansa, mutta se tuntui rauhoittuneen. Ehkä se piti minusta. Kirjan nimi oli *Kirjoittaisitko*. Sen tekijä oli minulle tuntematon Sadie Q – nimi oli epäilemättä pseudonyymi. Juuri tätä minä tarvitsen, ajattelin heti, ja ajatus vahvistui, kun silmäilin sisällysluetteloa ja esipuhetta. Kirja käsitteli luovan kirjoittamisen eri osa-alueita ja kirjallisuuden lajeja. Takakansi lupasi kirjan opastavan kädestä pitäen luovaan ilmaisuun selkeillä ohjeilla, havainnollisilla esimerkeillä ja hyödyllisillä harjoitustehtävillä. Kävin sisällä maksamassa ja työnsin kirjan käsilaukkuuni. Ajattelin, että kirja tuli elämäni taivaanlahjana. Niin vähän silloin tiesin.

Äiti ja Annukka olivat valtuuttaneet, milteipä velvoittaneet, minut tekemään muistiinmerkontöjä Pekasta, traagisesti kuolleesta veljestäni, koska olin jos en nyt perheen kynämies niin runotyttö ainakin, kuten äiti muistutti, ja kova lukemaan ja kirjoittamaan päiväkirjaa. Mikään kirjailija en kuitenkaan ollut, joten mahdollinen lukija saisi antaa anteeksi kömpelyydet ja asiasta toiseen poukkoilut. Sitä paitsi pelkkä aloittaminen oli tuntunut hankalalta, mutta olin sitkeällä yrittämisellä kirjoittanut muutaman kertomuksen, vaikkakaan en ollut niihin tyytyväinen.

Pekan kuolema – vain muutama vuosi sen jälkeen, kun hän oli löytänyt onnensa – oli kova isku pienelle perheellemme. Isä oli kuollut kaksi vuotta aiemmin, ja meistä tuntui, ettemme olleet vielä toipuneet edes siitä surusta. Nyt meitä oli jäljellä enää kolme, minä (Maria Petäjä on nimeni), äiti ja Annukka, nuori leski.

Veljeni oli merkillinen mies, siksikin hän ansaitsi tarinansa, sen lisäksi että hän oli meille rakas. Jotkut pitivät Pekkaa omituisena, mutta kukapa ei olisi omituinen omalla tavallaan. Pekan ”omituisuus”, jos sitä niin halutaan nimittää, oli siinä mielessä merkityksellistä, että se

näkyi ja kuului ulospäin, muille ihmisille. Monet ovat omituisia vain sisäisiltä ominaisuuksiltaan, Pekka näytti laatunsa. Jos aamun ruuhkajunassa kuulisi kaikkien ajatukset, äänten kakofonia muodostuisi mitä kummallisimmista aivoituksista.

Aloin lukea kirjaa jo kotimatalla. Tarkempi lukeminen paljasti esipuheesta juonteita, joita en silmäillessäni ollut huomannut. Sadie Q kertoi kirjoitustyöhön valmistautuessaan kahlanneensa pinon aiempia luovan kirjoittamisen oppaita, selanneensa erinäisiä nettiaineistoja ja vakuuttuneensa, että yhtään uutta opasta ei enää kannattanut kirjoittaa. Kaikki se, mitä luovasta kirjoittamisesta oli sanottavissa, oli jo sanottu moneen kertaan. Samat ohjeet ideoinnista ja aineiston hankinnasta, kertojan ja näkökulman valitsemisesta, dialogin ja kohtausten kirjoittamisesta, ajan ja paikan kuvauksesta, henkilöhahmojen rakentamisesta, tyylistä, tekstin houkuttelevuudesta, havainnollistamisesta, aistimusvoimaisuudesta, kielikuvista, lausemuodoista ja niin edelleen miltei loputtomiin – samat hyvää tarkoittavat ohjeet toistuvat tukahduttavana sääntöviidakkona. Itse luovuuden ihmeestä näissä oppaissa oli hyvin vähän, eikä niissä juuri kirjoittamisestakaan puhuttu. Ne pikemminkin kuvasivat tavoiteltavia tekstejä, rakenteita ja tyylejä, esittivät ihannekuvina vanhempaa ja uudempaa kirjallisuutta, ja tarkastelivat ja purkivat sitä joko kirjallisuudentutkimuksen käsittein tai toimituksellisesta näkökulmasta, riippuen oppaan kirjoittajan taustasta. Ne siis opettivat kirjoittamaan niin kuin tutkitusti ja havaitusti oli aiemmin kirjoitettu. Uutta luovaan kirjoittamiseen ne eivät antaneet juuri muita neuvoja kuin sen, että kirjoittaessa kannatti unohtaa neuvot. Sadie Q katsoi päätyneensä umpikujaan jo ennen ryhtymistään oman oppaansa kirjoittamiseen, ja siksi hänellä ei ollut mitään käsitystä, mitä seuraavilla sivuilla lukisi. Hän oli nimittäin kirjoittanut esipuheen ensimmäiseksi eikä viimeiseksi, kuten tapana oli, ja näin ollen kirjan sisältö oli tekijälle täysi arvoitus.

Esipuhe hämmästytti minua niin, että olin ajaa aseman ohi. Onneksi lähijuna seisoivat auki vielä tovin matkustajien jo astuttua ulos ja sisään, joten ehdin rynnätä laiturille ovien paukahtaessa kiinni. Pusertauduin kumitiivistien välistä kuin synnytyskanavasta. Takkini helma jäi ovien väliin, mutta sain kiskaistuksi sen irti.

Tämä kirjahan on vaarallinen, ajattelin, tämän lukeminen on vaarallista.

Vielä huomaisin, että vaarallisempaa oli kirjoittaminen.

2 Pekka palaa aina

Kotona jatkoin lukemista heti kun olin heittänyt kengät jalastani, riisunut takkini ja laittanut sen pesukoneeseen. Hienoinen hämmennys valtasi mieleni, kun sain sellaisen vaikutelman, että ensimmäisessä luvussa kirja jatkui tavanomaisena kirjoittamisoppaana, sellaisena, jonka kirjoittamista Sadie Q oli esipuheessa pitänyt mahdottomana. Lainattuaan Erno Paasilinnan ajatuksia kirjailijaksi kehittymisestä hän siirtyi luovien ihmisten ominaisuuksiin, kirjoittajan asenteeseen, kirjoittamisprosessiin, harjoitteluun ja harjaantumiseen sekä rakentavaan palauteeseen. Se kaikki oli yhtäältä valaisevaa, toisaalta ymmärrettävää, mutta odottamattoman maltillista räväkän esipuheen jälkeen. Esimerkiksi luovien ihmisten ominaisuudet olivat tutkimusten mukaan hyvin ristiriitaisia, tyyltiin ”luova ihminen on samaan aikaan nöyrä ja ylpeä”, niin että kenen tahansa oli helppoa löytää listasta ainakin jokin itseensä sopiva piirre, kun sulki silmänsä parin toiselta puoliskolta. Hyödyllisimpänä pidin kirjoittamisprosessin kuvausta, jossa näkyvän sijan saivat myös aloittamisen vaikeus, epätietoisuuden luoma sekasorto ja kestävänsä idean vähittäinen tai äkillinen kirkastuminen.

Tuli ensimmäinen harjoitustehtävä. Odotin, että siinä Sadie Q panisi lukijan pohtimaan omaa luovuuttaan ja kirjoittamistaan. Olin jo lukiessani varautunut selittämään, että en osannut kirjoittaa Pekasta pitkää tarinaa, joka muodostaisi loogisen kaaren, tietyn vääjäämättömältä näyttävän tapahtumasarjan. En osannut ajatella Pekan elämään perustuvaa teoskokonaisuutta, suunnitella sitä ja kaikkia tarinan käännteitä. Kirjoitin Pekasta tekstin kerrallaan, kuvan kerrallaan, ja näistä sitten muodostuisi jonkinlainen kokonaisuus, sirpaleinen, otaksuin, ei ehkä kovin harkittu mutta omanlaiseni kirjoittamisprosessin tulos.

Mutta mitään sellaista ei pyydetty tekemään. Sen sijaan käskettiin tyhjentämään pöytälaatikko, tuhoamaan tiedostot, hävittämään kaikki tähänastiset raapustukset, repimään ja polttamaan tulosteet. Vanhat tekstit olisivat turhaa painolastia, kun toden teolla lähdetäisiin kirjoittamaan luovasti. Oli itsepetosta kuvitella, että aiemmin kirjoitetuista teksteistä saisi muokkaamalla parempia. Mitkään sananmuunnokset eivät niitä hedelmöittäisi. Mitkään lisäykset tai poistot eivät niitä he-

rättäisi henkiin. Pöytälaatikon roina oli kuollutta kirjainta. Se ansaitsi palaa tuhkaksi.

En voi sanoa, että noudatin käskyä epäröimättä. Epäroin paljonkin. Mutta lopulta sytytin tulen takkaan kertomuksillani Pekasta, ja liekkien rätistessä ajattelin Pekan tuskallista kuolemaa ja hävitin tiedostot tietokoneestani. Ensimmäinen tehtävä oli suoritettu, ja tunsin kuinka levollinen rauha valtasi mieleni – petollisen levollinen, voisin nyt jälkeenpäin sanoa. Panin kirjan hyllyyn ja rupesin tekemään päivällistä.

3 Rangaistus

Kirja makasi lattialla. Se oli auki kohdasta, johon olin jäänyt, toisen luvun alusta. Olin syönyt kevyen päivällisen ja korjannut astiat pois, ja nyt olin menossa katsomaan, tulisiko televisiosta mitään kiinnostavaa. Mutta kirja makasi lattialla ja pysäytti askeleeni.

”Rangaistus 1”, siinä luki otsikkona, ja otsikon alla Sadie Q sanoi, että koska olin tyhmyyksissäni mennyt polttamaan kelpo kertomuksia, jouduin rangaistukseksi kirjoittamaan runoja. Eikä mitään vapaamuotoista luritusta täynnä tunteenpaloa ja minän tilitystä, jollaista olin tottunut kirjoittamaan, ei mitään löysää arkihavainnoista kumpuavaa proosarunoa, vaan tiukan tanka-runon ja lystikkään limerikin.

Ihmettelin kovasti tätä äkkinäistä käännettä, kun ensin käskettiin tuhota vanhat tekstit ja sitten siitä rangaistiin, mutta kun katsoin ensimmäisen luvun loppua, siinä olikin neuvo säästää aikaisemmat kirjoitukset, jonain päivänä niille olisi käyttöä. En ollut uskoa silmiäni. Näinkö väärin olin lukenut? Oliko ymmärryksessäni vikaa? Muistinko ihan päin honkia? Selasin esipuheen ja ensimmäisen luvun, ja ne näyttivät olevan muilta osin entisellään, vain ensimmäinen harjoitustehtävä oli erilainen kuin muistin. Laskin kirjan kädestäni kirjoituspöydälle, ja se avautui jälleen toisen luvun alusta. ”Rangaistus 1”... No, jos ei nyt tämän pahempaa, ajattelin, niin voinhan suorittaa rangaistuksen. Äkkiäkös muutaman runon rustaisin, kirjassa näytti olevan ohjeita ja malleja ja tyhjää tilaa, johon voisin kirjoittaa.

Muistin tanka-runosta sen, että siinä oli viisi riviä. Nyt opin, että tankassa oli yhteensä 31 tavua, jotka jakaantuivat viiteen säkeeseen suhteessa 5-7-5-7-7. Tankassa mainittiin usein vuodenaika, vuorokaudenaika tai jokin luonnontapahtuma, johon runon puhujan ajatukset tai tunteet vertautuivat. Runon puhujan ajatuksia tai tunteita ei kuitenkaan aina verrattu luonnontapahtumaan tai muuhun sellaiseen, joskus liikuttiin pelkästään tunteiden tai ajatusten maailmassa. Vastaa-vasti tanka ainakin pintamerkitykseltään saattoi kuvata vain luonnontapahtumia. Tanka-runon piirteitä tavujaon lisäksi olivat sisäsointuisuus ja samoin ääntyvien erimerkityksisten sanojen eli homonyymien käyttö. Nämä piirteet liittyivät japanin kielen luonteeseen, suomen kielessä homonyymejä ei riittänyt viljeltäväksi yhtä tiuhaan kuin japanissa. Sisäsoinnutus selittyi sillä, että japanin kielessä sanat päättyivät

joko n-kirjaimeen tai vokaaliin, joten sisäsoinnutus antoi loppusointua rikkaamman vaikutelman. Kirjassa oli muutama Tuomas Anhavan tanka-suomennos, jotka selkiyttivät sanottua.

Näine eväine valmistauduin toiseen harjoitustehtävään, tanka-runon kirjoittamiseen. Aiheeksi kirja ehdotti ikävöintiä, mikä sopi minulle. Hyväksi tuli käyttää vallitsevaa vuodenaikaa, vuorokaudenaikaa, säätä, havaittavissa tai kuviteltavissa olevia luonnontapahtumia, ajatuksia ja tunteita. Kirja maanitteli lukijaa lähtemään ulos tarkkailemaan merta, järveä tai jokea, aurinkoa, pilviä, tuulta, maan lämpöä tai kylmyyttä, kosteutta tai kuivuutta, puita, kasveja, eläimiä, mutta sitä en tehnyt. Tyydyin katselemaan ikkunasta niityn takaista metsää.

Rupesin miettimään, nostamaan sanoja mieleeni, laskemaan tavuja ja pureskelemaan kynänpäätä. Lähdin havainnosta, etenin mielentilaan ja tunteeseen:

On metsän raja
tummanvihreä, musta,
valon hylkäämä.
Niin on mieleni musta,
on sinua ikävä.

Pidin tankaani melko onnistuneena. Siinä oli sisä- ja loppusoinnusta, toisteisuutta ja voimakasta vastakohtaisuutta. Siinä oli luonnon ja mielen maisemien kuvausta. Eihän tämä ollut ensinkään vaikeaa!

Limerikki osoittautui visaisemmaksi. Luin, että limerikki, joka oli saanut nimensä Irlannin Limerickin kaupungin mukaan, oli viisisäkeinen komparuno, usein mielikuvituksellinen ja kaksimielinen, ja sen loppusointukaava oli aabba ja runomitta yleensä anapesti – runojalka, jossa oli kaksi painotonta tavua ja yksi painollinen tavu. Ensimmäisen säkeen riimisana oli tavallisesti maantieteellinen nimi, viimeinen säe päättyi yleensä yllätysviitsiin. Suomeksi tätä runomuotoa oli käyttänyt Palle, jolta kirjassa oli hauska esimerkki sahajauhohopäisestä uimarista, joka pysyi pinnalla Atlannin yli kauhoessaan. Mitään vastaavaa en kuvitellut kykeneväni kirjoittamaan, mutta en sentään uskonut, että limerikin luominen oli niin vaikeaa kuin se oli. Vaikeutta ei yhtään helpottanut, että (hauskan!) limerikin aiheeksi piti valita oman elämän kipein asia. Ensimmäiset säkeet syntyivät verrattain helposti, mutta sitten tökkäsi. Tein parikin aloitusta:

Lähti ajamaan mies tuolta Hämeestä

mökin pihalta, ei mistään rämeestä.

Lähti autolla mies Hämeenlinnasta.
Kohti Turkoa viittoili kinnasta.

Miten jatkaisin? Tuntui kuin mieleni olisi pystynyt käsittelemään vain Pekan lähdön kesämökiltä, ja sen jälkeen laskeutui pimeys. Päättin jättää limerikin kirjoittamisen kesken. Ehkä yöunet selkeyttäisivät ajatuksiani. Ehkä yön aikana alitajunta työskentelisi tietoisien minän sijaan ja puolesta. Ehkä seuraavana päivänä rivit olisi helpompi kirjoittaa.

Heräsin aamuyöllä. Nyt minulla oli kuva jatkosta. Siinä piti olla Annukka mukana, tapaamisen odotus. Hetken tuumailun jälkeen kirjoitin jälkimmäisen alun perään kaksi säettä:

Aatos vaimoon jo palas,
muisti kun tätä halas.

Entä viimeinen rivi? Siihen sopisi loppusoinnuksi sana ”pinnasta”, ”hinnasta” tai ”rinnasta”. Pinnasta, pinnasta... ei tullut mieleen mitään tolkullista. Sitten kirjoitin nopeasti kolme vaihtoehtoa:

Tätä jättäisi ei mistään hinnasta.

Eipä väitellä tarvinnut hinnasta.

Silloin kumpaakin kouraisi rinnasta.

Ensimmäisessä ei ollut vitsiä, toinen oli törkeä, kolmas suopeasti tulkiten kaksimielinen. Päättin, että se olisi limerikkini päätössäe.

Luin limerikkini ääneen. Nyt minun rintaani kouraisi. Suru ja ikävä hyökivät päälle, itketti. Niin olivat Pekka ja Annukka halanneet viimeisen kerran, kun Pekka oli lähtenyt yksin Hämeenlinnaan piipah-tamaan kesämökille, itse olin jäänyt ilman viimeistä halausta. Mutta miksi Pekka oli kääntynyt paluumatkalla Turkuun vievälle tielle? Hän olisi päässyt moottoritietä suoraan Helsinkiin. Oliko hänellä ollut tarkoitus tavata joku Turun suunnalla? Siihen aikaan, niin myöhään?

4 Vasta kirjoitettuaasi tiedät

Seuraavana päivänä kiiruhdin töistä kauppaan ja kotiin, jotta pääsisin mahdollisimman nopeasti kirjani pariin. En ollut ottanut sitä työmatkalukemiseksi, yksi kerta junan ovien väliin jäämistä riitti. Hain keittiöstä banaanin evääksi ja asettauduin sohvan nurkkaan mukavaan lukuasentoon.

Avasin kirjan ensin tanka-runoni ja limerikkini kohdalta. Lyijyky-nällä kirjoittamani rivistöt olivat niin säntillistä tekstiä, että jälki näytti painetulta. Panin tämän vain ohimennen merkille, sillä kiljahdus karkasi huuliltani, kun luin että olin nyt suorittanut rangaistukseni ja saisin jatkaa luovan kirjoittamisen opintojani.

Käänsin toiveikkaana sivua. Seuraavan luvun otsikkona oli väite, että vasta kirjoitettuaan tietäisi mitä ajatteli. Kävin lukemaan. Sadie Q väitteli sellaisia käsityksiä vastaan, että luova kirjoittaminen olisi keksityn kirjaamista, mielikuvituksella luodun muistiinmerkitsemistä. Aito luova kirjoittaminen oli kirjainten riemumarssia halki merkitysten ryteikköjen, sanojen löytöretkiä kartoittamattomilla mielleyhtymien mailla, lauseiden tutkimusmatkoja kielen syvillä merillä. Näin runolliseksi ja pateettiseksi Sadie Q heittäytyi, mutta minua kiehtoivat hänen ajatuksensa kirjoittamisesta löytämisestä, vastauksien saamisesta kysymyksiin, joita ei ollut edes älynnyt esittää. Eikö Pekankin aukkoinen tarina voisi täydentyä, kun vain heittäytyisin kirjoittamaan tarpeeksi luovasti ja vapaasti.

Harjoitustehtävänä oli kirjoittaa mieltä pakottavasta aiheesta novellin tapainen kertomus, lyhytproosaa, muodoltaan kahlitsematonta, niin kauan kuin kirjassa riitti tyhjiä sivuja. Sanojen tuli seurata toisiaan assosiaation logiikan mukaan. Liikkeelle oli lähdettävä yhdestä kuvasta, ja siitä sitten oli laajennettava sanomisen piiriä. Tiesin heti, mikä kuvani olisi. Pekan huulet. Hain kynän ja ryhdyin kirjoittamaan.

Hän oli mustahuulinen mies. Hänen ihonsa oli tumma. Nuorempana häntä luultiin mustalaiseksi, nyt vanhemmiten intialaiseksi tai pakistanilaiseksi. Hän oli tottunut siihen, vierauteen, tottunut sillä tavalla, että vieraus ihmisten kesellä, omienkin joukossa, oli normaalitila.

Hänelle ei puhuttu.

Hän ei puhunut.

Hän katsoi hiljaa ruskeilla silmillään, sen näköisenä, että hänellä ei ollut mitään lisättävää siihen, mitä juuri oli sanottu. Tämä tilanne edellytti, että hän oli osana seuruetta, seurueen jäsen. Mitä hän ei usein ollut. Mutta silloin kun oli.

Yleensä ihmisjoukossa, kuten yhdistyksen kokouksissa, hän seisoi tai istui reunamalla, lähellä ovea. Hän oli tullut viimeisenä ja oli valmiina lähtemään ensimmäisenä. Ihmisten katseen suunta vei toisaalle, pois hänestä. Hän ei koskaan ollut keskipisteenä. Hän seurasi keskustelua. Luultavasti hän olisi osannut sanoa tilanteeseen sopivan repliikin, jos sitä häneltä olisi kysytty. Mutta ei kysytty. Ei koskaan.

Hän tunsi sisimmässään, että muut aistivat hänen läsnäolonsa, vaikka olivatkin olevinaan kuin häntä ei olisi. Hän sietä tämän tunteen. Hän itsekin oli kuin häntä ei olisi. Siinä. Paikalla.

Hänellä oli tummat vaatteet, silloin kun oli, ja tumma tukka. Hänessä oli runsaasti mustaa karvoitusta. Hänen tummuutensa oli kuin pimeä komero. Perälle ei nähnyt, mutta jotain pelottavaa siellä oli. Siksi etenkin naiset eivät puhuneet hänelle. He eivät halunneet valaistusta pimeään. He eivät halunneet nähdä kammutusta. Miesten suuta ei suitsinut niinkään pelko kuin se, että he näkivät mustahuulissa mieheissä oman pimeytensä, sen jonka he olivat peittäneet paljon puheella ja tekemisellä. He näkivät mustissa huulissa ja tummassa ihossa pois sulkemansa, he näkivät komeron perälle. He eivät pelänneet pimeää, he pelkäsivät, että pimeys paljastaisi heidät.

Tänään hän oli tullut niin aikaisin, että oli saanut auton talon kohdalle. Takaovi oli ollut auki, ja hän oli tullut siitä. Miksi takaovesta, miksi pihan puolelta eikä kadun? Hän oli nähnyt, ollut näkevinään, pihalla jotain kiinnostavaa. Linnun, esimerkiksi. Hän oli nähnyt linnun, erikoisen, hypplevän pihalla, matojohdissa, eikä hän ollut tiennyt, mikä lintu se oli. Ei hän mikään lintutietäjä ollut, tunsi ne tavanomaisimmat, mutta tämä, tämä... Mukamas. Tällaisen tarinan hän oli punonut siltä varalta että. Mutta kukaan ei ollut kysynyt mitään, ei mitään, ei kukaan. Kukaan niistä, jotka jo olivat paikalla. Ne, jotka olivat tulleet hänen jälkeensä, eivät edes olisi osanneet.

Illan puhuja oli nuori nainen. Yhdistyksen puheenjohtaja oli kutsunut naisen ikään kuin kiitoksena siitä, että nainen oli haastatellut häntä tutkielmaansa varten. Tutkielma oli nyt valmistunut, hyväksytty mainioin arvosanoin, ja nainen oli lähettänyt yhden kappaleen yhdistyksen puheenjohtajalle. Puheenjohtaja oli ilahtunut ja ilon puuskassa kutsunut naisen puhumaan. Heillä oli joka kuukauden ensimmäisenä tiistaina ulkopuolinen alustaja. Muina kertoina he keskustelivat, tai pikemminkin turisivat, keskenään.

Mustahuulinen mies, jolla ei vielä ole nimeä, niin kuin ei ole naisellakaan eikä yhdistyksen puheenjohtajalla, mustahuulinen mies osallistui aina keskusteluun omalla vähäeleisellä tavallaan. Hän nyökkäsi hyväksyvästi, tuskin havaittavasti, kun oli sen aika. Hän puisteli päättään, kun sen aika oli, mutta niin pienin nykäisyin, että sen saattoi tulkita asennon korjaamiseksi. Hän myötäeli puhujaa, hän myötäili keskustelijoita. Sanaakaan hän ei sanonut. Kahvistakin hän kiitti nyökkäyksellä ja äännähdyksellä, joka olisi voinut olla mitä kieltä tahansa.

Mustahuulisen miehen on nyt saatava nimi. Hän on – oli – Petäjä, Pekka Petäjä. Yhdistyksen puheenjohtaja oli Johannes Vähäluoma. Mainittakoon sihteerinkin nimi, Tellervo Ryytimaa, vaikka hän ei ole vielä suoranaisesti esiintynyt tässä tarinassa. Mutta hän oli keittänyt kahvin, jota Petäjä ja muu kokousväki nautti nisun kera.

Illan puhuja? Annukka Antinoja. Hän oli näyttävän näköinen nuori nainen. Petäjä pani merkille vahvan tukan, hieman hopeaan vivah-tavan, puolipitkän vai miten hän nyt osasi arvioida, yli olkapäiden, tai ali. Petäjä jäi miettimään tätä, kun puheenjohtaja Vähäluoma sanoi kröhöm, maisteri ottaa lisää, ja sihteeri Ryytimaa riensi kaatamaan.

Nyt kun kaikilla on kahvia, Vähäluoma sanoi äkkiä täyteen ääneen ja nousi vaivalloisesti seisomaan. Hän nojasi keppiinsä. Saanen esitellä illan vieraan, filosofian maisteri Annukka Antinojahan se oli, ja hän on tullut tänään tänne kertomaan meitä kaikkia kiinnostavasta aiheesta, nimittäin...

Vähäluoman puhuessa nainen oli hivuttanut itsensä pystyyn, hi-taasti, aivan kuin ei olisi tiennyt, pitkö seistä vai istua. Niinpä hän jähmettyi toviksi etukumaraan, ja silloin Petäjä näki rinnat. Ne olivat melko suuret, mutta ei koko hänen huomiotaan kiinnittänyt, vaan muoto. Ruskea jakku ei pystynyt piilottamaan rintojen kaaria, teräviä kukkuloita. Ne olivat hyvin eteen työntyvät, kolmiomaiset. Nainen suoristi nyt itsensä, astui askeleen taakse kuin ottaakseen etäisyyttä kahvipöytään ja Vähäluomaan, ja Petäjä näki, että naisen hame oli samaa ruskeaa kuin takki. Nainen, Annukka – niin hänen nyt pitäisi opetella ajattelemaan, kun tämä kerta oli esitelty – Annukka oli miel-lyttävän oloinen, reipas, terve nainen.

He taputtivat esityksen päälle. Vähäluoma nousi seisomaan, nojasi sormenpäillä pöytään ja kysyi, oliko kellään kysyttävää. Ennen kuin kukaan ehti kysyä, hän kysyi itse. Mitä mieltä maisteri oli äskettäin esitetystä väitteestä, että... Annukka kuunteli tarkasti mutta malttamat-omasti elehtien. Petäjä pani merkille, että Annukka olisi voinut vasta-

"Älä kirjoita, ellei sinun ole pakko kirjoittaa. Jos sinun on pakko kirjoittaa, tiedät sen, etkä muuta voi."

Kirjoittajaopas, jolla on tahto ja mieli.

Hullua luovuutta kansanopiston kirjoittajalinjalla.

Esikoisteoksen kirjoittamista verkkokurssilla.

Kaikessa mukana Sadie Q ja julkaisemattomat teokset.

Timo Montonen toimii kirjoittajakoulutuksen suunnittelijana Helsingin yliopistossa. Hän on työskennellyt kirjoittamisen opettajana vuodesta 1990.

Sadie Q on hänen kuudes teoksensa ja kolmas romaaninsa.

